

PARAULES DE VIDA

La família de Natzaret

El diumenge que segueix a la solemnitat del Nadal celebrem la festa de la Sagrada Família de Natzaret. Estem davant una celebració que és un cant a la humanitat del Fill de Déu. Jesús va nèixer en el si d'una família humana. Va ser acollit per la seua Mare i per sant Josep que, complint fidelment aquesta missió va col·laborar també en actitud d'obediència de fe al disseny de Déu sobre la humanitat. En la llar de Natzaret Jesús va créixer en saviesa i en gràcia acompanyat per Maria i per Josep, que van ser per a Ell uns autèntics educadors. El van ajudar a progressar en els valors humans; a estar sempre atent a les coses de Déu i disponible a la seua voluntat; i a introduir-se en la pràctica de la religiositat del poble d'Israel mitjançant el compliment fidel de les tradicions religioses, com veiem en l'evangeli d'aquest diumenge, en el qual es narra la peregrinació a Jerusalem per a celebrar la pasqua, quan Jesús tenia dotze anys.

La missió de Josep consisteix a cuidar i protegir al xiquet i a la seua Mare. Va viure aquesta missió amb un vertader esperit paternal: en el moment de perill fugiran a Egipte i en tornar a la seua terra s'instal·laran a Natzaret; quan Jesús es queda en el temple als dotze anys, amb Maria el busca angoixat; vivint senzillament, va ser per a Jesús un vertader model en el treball i en l'amor a la Mare de Déu que, com tot amor autèntic entre els esposos, era un signe de l'amor que Crist tindria per l'Església; com home just que era, li va ensenyar que el prin-

cipi de tota justícia està en l'obediència a la voluntat de Déu com a norma més important de la vida. En la pobresa de la llar de Natzaret, Jesús aprèn d'ell que el veritablement important i el que fa felices a les persones no són les riqueses ni els béns materials. En l'obediència filial i plena d'afecte a la seua autoritat com a un autèntic

pare humà, el Senyor es va educar en el sentit de l'obediència a Déu, una obediència que no consisteix a creure a una autoritat que s'imposa des de fora i per la força, sinó que naix de l'amor.

Encara que els textos evangèlics ens narren pocs esdeveniments del temps de la vida oculta, pel que fa a la Mare del Senyor ens diuen el més essencial: meditava i ho conservava tot en el cor. Ella viu tots els moments de la infància del seu fill (tant els joiuçosos com aquells en els quals s'anticipa el misteri de la creu) com autèntics esdeveniments de gràcia. És conscient que Déu li parla en la història que està vivint amb Jesús i també en totes les seues accions i paraules. Per això viu amb una actitud contemplativa: descobrint la gràcia de Déu en tots els moments i disposant-se a viure sempre en l'obediència de la fe.

Podem dir que tant Maria com Josep van ser autèntics referents per a Jesús perquè el van ajudar a créixer humanament, fent-li veure el que de debò és important en la vida. Demanem a la Sagrada Família que ajudi els pares a ser autèntics referents en l'educació dels seus fills, que els guien per descobrir el que és més important per a ser veritablement felços; i que protegeixi a tants joves que en el nostre temps manquen d'una llar on puguen créixer en saviesa i en gràcia davant Déu i els homes.

Feliç any nou a tots.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

La família, el jardí de la felicitat

Pocs temes freguen tan al viu els sentiments i fins la consciència de les persones, com és el de la família; perquè la família és el lloc del nostre origen, l'alberg del ser indefens nou vingut; la família és el planter de la raça humana, el jardí de la felicitat o el desert de la solitud i el sofriment.

Tenir èxit en la família és el negoci de la vida, i cap bé d'aquest món no és comparable al tresor de pertànyer a una família virtuosa i feliç. La salut, la riquesa i la bona sort arriben a la seua plena saó en el si d'una família virtuosa i afectuosament unida; la pobresa, els mals tràngols, la malaltia i la vellesa, es tornen suportables a la calor d'una família de signe positiu.

¿Es podria trobar algú que no estigués fortament interessat a fer de la seua família un oasi de

pau i d'amor? ¿No vola espontàniament el nostre pensament a Natzaret per a contemplar, si més no amb la imaginació, la convivència feliç d'una família gairebé celestial? ¿Qui no compraria al preu que fos una relació així de positiva i rica amb tots i cadascun dels membres de casa seva? No es tracta de compra ni venda, evidentment, però, ¿què podríem fer per a apropar-nos a l'ideal de la família de Natzaret?

Es diu amb raó que on hi ha caritat i amor, allí hi ha Déu; i se m'ocorre que podríem donar la volta a la frase, dient amb tota veritat que ON ESTÀ DÉU, ALLÍ HI HA CARITAT I AMOR. M'atreviria a dir que la qualitat fins i tot humana d'una família depèn, en bona part, de com és acceptada en aquella casa la pre-

sència de Déu, perquè Déu és la font i origen de tot bé, i les seves benediccions es vessen sobre la família que viu a la seva presència.

El Senyor mira amb amor tot quant ocorre en aquella casa, fins al punt d'abocar la seva benedicció damunt d'ella: Aquesta és la benedicció de l'home que tem el Senyor: Que el Senyor et beneeixi des de Sió, que tota la vida puguis veure prosperar Jerusalem.

Quan sentim parlar, en el nostre temps, del fracàs de tantes famílies i de la infelicitat o la indiferència de tantes altres, no podem evitar el pensament que allí Déu no ha estat convidat o que, almenys, ha estat relegat a l'últim lloc.

Mn. Enric Prat

PALABRAS DE VIDA

La familia de Nazaret

El domingo que sigue a la solemnidad de la Navidad celebramos la fiesta de la Sagrada Familia de Nazaret. Estamos ante una celebración que es un canto a la humanidad del Hijo de Dios. Jesús nació en el seno de una familia humana. Fue acogido por su Madre y por san José que, cumpliendo fielmente esta misión colaboró también en actitud de obediencia de fe al designio de Dios sobre la humanidad. En el hogar de Nazaret Jesús creció en sabiduría y en gracia acompañado por María y por José, que fueron para Él unos auténticos educadores. Le ayudaron a progresar en los valores humanos; a estar siempre atento a las cosas de Dios y disponible a su voluntad; y a introducirse en la práctica de la religión del pueblo de Israel mediante el cumplimiento fiel de las tradiciones religiosas, como vemos en el evangelio de este domingo, en el que se narra la peregrinación a Jerusalén para celebrar la pascua, cuando Jesús tenía doce años.

La misión de José consiste en cuidar y proteger al niño y a su Madre. Vivió esa misión con un verdadero espíritu paternal: en el momento de peligro huirán a Egipto y al regresar a su tierra se instalarán en Nazaret; cuando Jesús se quedó en el templo a los doce años, con María le busca angustiado; viviendo sencillamente, fue para Jesús un verdadero modelo en el trabajo y en el amor a la Virgen María que, como todo amor auténtico entre los esposos, era un signo del amor que Cristo tendría por la Iglesia; como hombre justo que era, le enseñó que el principio de toda justicia está en la obediencia a la voluntad de Dios como norma más importante de la vida. En la pobreza del hogar de Nazaret, Jesús aprendió de él que lo verdaderamente importante y lo que hace felices a las personas no son las riquezas ni los bienes materiales. En la obediencia filial y llena de afecto a su autoridad como a un auténtico padre humano, el Señor fue educándose en el sentido de la obediencia a Dios, una obediencia que no consiste en acatar a una autoridad que se impone desde fuera y por la fuerza, sino que nace del amor.

Aunque los textos evangélicos nos narran pocos acontecimientos del tiempo de la vida oculta, en lo que se refiere a la Madre del Señor nos dicen lo más esencial: meditaba y lo conservaba todo en el corazón. Ella vive todos los momentos de la infancia de su hijo (tanto los gozosos como aquellos en los que se anticipa el misterio de la cruz) como acontecimientos de gracia. Es consciente de que Dios le habla en la historia que está viviendo con Jesús y también en todas sus acciones y palabras. Por lo que vive con una actitud contemplativa: descubriendo la gracia de Dios en todos los momentos y disponiéndose a vivir siempre en la obediencia de la fe.

Podemos decir que tanto María como José fueron auténticos referentes para Jesús porque le ayudaron a crecer humanamente, haciéndole ver lo que de verdad es importante en la vida. Pidamos a la Sagrada Familia que ayude a los padres a ser auténticos referentes en la educación de sus hijos, que les guíen para descubrir lo que es importante para ser verdaderamente felices; y que proteja a tantos jóvenes que en nuestro tiempo carecen de un hogar donde puedan crecer en sabiduría y en gracia ante Dios y los hombres.

Feliz año nuevo a todos.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Trobadra interdiocesana de delegats a Barcelona

El dimarts dia 13 de novembre, les delegacions de missions de Catalunya es van reunir a Barcelona, al Seminari interdiocesà.

Després d'un matí de feina es van prendre decisions de com es treballarà el mes extraordinari

missioner del mes d'octubre de 2019.

També es van estudiar aspectes relacionats amb el proper consell general a Madrid i propostes i diverses activitats on les delegacions de Catalunya ens faran presents. Cada delegació té la seva

realitat i treballa en el seu bisbat, però totes juntes ens ajudem i treballlem en equip per donar a conèixer la missió i fer-ne una bona sensibilització.

Delegació diocesana de Missions

La Pobla de Massaluca posa en marxa els Grups de Jesús

La comunitat cristiana de la Pobla de Massaluca ha començat un nou curs amb una nova dinàmica anomenada els Grups de Jesús, basats en un llibre de José Antonio Pagola. Cada quinze dies ens trobem unes deu persones a la casa abadia per profunditzar la nostra vida de fe i com vivim en el món present.

També a la Fatarella ens hem sumat unes trenta persones a aquest curs que vol aprofundir en aquest camí de vida de fe. Tenim dos grups de gent gran i un de marres joves.

Mn. David Arasa

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Cadascú de nosaltres és l'home ferit i Jesús és el Samarità, que s'apropa i ens cura» (8 d'octubre).

@Pontifex: «Dedicar temps davant del Senyor, en contemplació, i fer de tot per al Senyor al servei dels altres. Contemplació i servei: aquest és el camí de la nostra vida» (9 d'octubre).

@Pontifex: «La novetat de l'Evangelí ens transforma per dins i per fora: l'esperit, l'ànima, el cos, la vida quotidiana» (10 d'octubre).

@Pontifex: «Resar no és com fer servir una vareta màgica. La pregària requereix esforç, constància i determinació» (11 d'octubre).

Presentació literària de *La noche más luminosa de Tortosa*

La Cort d'Honor de la Mare de Déu de la Cinta va presentar el 16 d'octubre l'obra literària interactiva *La noche más luminosa de Tortosa*. L'autora és Cristina Martínez, germana de la Companyia de Santa Teresa de Jesús. La presentació es va fer al saló d'actes de l'Espai Patronat.

La presidenta de la Cort d'Honor, Pepi Borràs, donà lectura al projecte «Compartim lectura entre escoles» i comentà que en els estatuts apareix el deure de desenvolupar tots els actes espirituals i artístics que es relacionen amb l'amor a la Mare de Déu de la Cinta. Aquest projecte engloba els centres educatius de Tortosa, pobles del municipi, Roquetes i els centres d'educació especial «Sant

Jordi» i «Verge de la Cinta». La finalitat és fomentar la lectura, amb l'objectiu de conèixer l'entorn i apropar els xiquets i adolescents a la cultura i tradicions de la ciutat, ja que va adreçat als alumnes de cinquè i si-

sè de Primària i de primer i segon d'ESO.

La Gna. Cristina digué que el llibre que es presentava era conseqüència d'una indicació del Sr. Jaume Grego, qui fou fa anys Primer Majordom

de l'Arxiconfraria. A títol personal, apuntava que «aquesta obra m'ha apropat més a la Mare de Déu de la Cinta i ha estat una bona oportunitat per conèixer millor la seua història». Explicà també que el títol *La noche más luminosa de Tortosa* va posar-lo «perquè la Cinta i Tortosa van de la mà» i perquè «el tema de la nit és molt utilitzat en literatura i malgrat que per una part dona un sentit de por, també la nit té un sentit positiu». La Gna. Cristina va fer un petit comentari dels dibuixos que il·lustren el llibre, però especialment de la darrera fotografia de la Mare de Déu de la Cinta feta en marbre de Carrara per l'artista Marco Augusto Dueñas.

Maria Joana Querol

Confirmacions a la parròquia de Campredó

Un grup de 8 joves de la parròquia de Campredó van rebre, el divendres 16 de novembre, el sagrament de la Confirmació de mans del nostre bisbe, don Enrique Benavent. Van estar acompanyats pels seus pares i padrins, per les catequistes que els han ajudat durant el temps de catequesi, per amics i membres de la comunitat parroquial.

Va ser una celebració senzilla i bonica. En l'homilia, el Sr. Bisbe va

animar els confirmands a ser agraïts a tots i en tot. A Déu i als pares, especialment. I des d'aquesta perspectiva, com a amics i seguidors de Crist, comprometre's amb el món per viure servint i millorant la nostra societat.

Es va donar el punt i final a la celebració amb una foto de tot el grup amb el Sr. Bisbe, les catequistes i el mossèn, i amb el desig que el que hem celebrat ho visquin en la vida de cada dia.

AGENDA

► Diumenge 6 de gener: Jornada de Catequistes Missioners I.E.M.E. Delegació de Missions.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

31. □ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [1Jo 2,18-21 / SI 95 / Jo 1,1-18]. Sant Silvestre I, papa (romà, 314-335) i mr.; santa Coloma, vg. i mr.; santa Melània la Jove; sant Sabinià, bisbe i mr.

GENER

1. □ Dimarts [Nm 6,22-27 / SI 66 / Ga 4,4-7 / Lc 2,16-21]. Santa Maria, Mare de Déu. Imposició del Nom de Jesús, també Emmanuel o Manuel (Manel); Mare de Déu de Begoña; sant Concordi, prev. i mr.; santa Eufrosina, vg.; santa Almaqui, mr.

2. □ Dimecres [1Jo 2,22-28 / SI 97 / Jo 1,19-28]. Sant Basili el Gran (330-379), bisbe de Cesarea de la Capadòcia, i sant Gregori Nazianzè (330-390), bisbe de Constantinoble, doctors de l'Església; Mare de Déu, auxili dels cris-

tians; commemoració de la vinguda de la Mare de Déu a Saragossa; sant Macari, abat; sant Isidor d'Antioquia, bisbe i mr.; sant Adelard (753-826), abat, cosí de Carlemany; santa Emma, vg.

3. □ Dijous [1Jo 2,29-3,6 / SI 97 / Jo 1,29-34]. Santíssim Nom de Jesús. Sant Anter, papa (grec, 235-236) i mr.; santa Genoveva (s. V), vg., patrona de París; sant Fulgenci, bisbe (agustinia); sant Daniel, mr.; sant Atanasi (o Tanari), mr.; sant Josep Maria Thomasi, prev. teatí, cardenal; beat Alan de Solminià, bisbe; beat Ciríac-Elies de Chavara, prev. carmelità.

4. □ Divendres [1Jo 3,7-10 / SI 97 / Jo 1,35-42]. Sant Rigobert, bisbe; sant Odiló, abat de Cluny (†1048); santa Isabel Anna Seton, rel. paüla, dels Estats Units; santa Àngela de Foligno, rel. ter-

ciària franciscana; santa Genoveva Torres i Morales, vg., (rel. angèlica); sant Manuel González Garcia, bisbe; santa Isabel Anna Bayley Seton, rel.; santa Zdislava de Lemberk.

5. □ Dissabte [1Jo 3,11-21 / SI 99 / Jo 1,43-51]. Sant Telèsfor, papa (grec, 125-136) i mr.; sant Simeó Estilita (388-459), monjo siríac; santa Emiliàna, vg.; sant Joan Nepomucè Newman, bisbe (redemptorista); sant Carles de Sant Andreu, rel. passionista; sant Carles Houben, prev. passionista.

6. □ Diumenge vinent, Epifania del Senyor (lit. hores: 2a setm.) [Is 60,1-6 / SI 71 / Ef 3,2-3a.5-6 / Mt 2,1-12]. Dia dels sants Reis o mags d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar, i també Adoració (dels Reis, o Dora); sant Melani, bisbe; sant Nilamó; santa Macra, vg. i mr.

La Sagrada Família (C)

COMENTARI

Som família de Déu i ell és el nostre Pare

Acabem de celebrar el naixement d'aquell qui és Déu i home al mateix temps. I encarnant-se en una humanitat com la nostra també s'ha «encarnat» en una família com les nostres, amb les seves alegries i penes: *Fill, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia.* Maria no acaba d'entendre el captivament de Jesús. I tot i que *Jesús creixia, avançava en enteniment i es guanyava el favor de Déu i dels homes* tanmateix aquesta família humana (com totes les nostres) es troba aixoplugada sota la gran família dels fills de Déu. Per això podem entendre les paraules de Jesús (les primeres de la seva vida pública): *¿Per què em buscàveu? ¿No sabeu que jo només podria ser a casa del meu Pare? O bé, segons una altra traducció: No sabíeu que jo m'haig d'ocupar de les coses del meu Pare?* Aquestes paraules ens recorden que essencialment el seu Pare és Déu i la seva vida li ha d'estar dedicada.

I Joan, en la segona lectura ens recorda que tots formem part de la família dels fills de Déu: *Mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus i ho som.* Això és el més meravellós tot i que, *el món no ens reconeix i que encara no s'ha manifestat com serem.* Quan es manifestarà llavors sí, *serem semblants a ell.* I com a membres de la família de Déu *el seu manament és que ens estimem els uns als altres tal com ens ho té manat.*

La primera lectura ens recorda el fill que Anna va demanar al Senyor: tenir un fill era continuar en vida després de la mort. Per això ara no se'l queda per a ella. Ara que Déu l'ha escoltada (Samuel «demanat al Senyor») diu: *Aquest noi és el que jo vaig demanar al Senyor i ell me'l va concedir. Per això jo l'hi cedeixo: serà d'ell tota la vida.* Un cop més, Déu es troba sempre en primer lloc i fins i abans que les nostres famílies. Però serà l'amor a Déu i als germans el qui farà que les nostres famílies siguin, de veritat, un espai de pau i de felicitat, malgrat tots els problemes que puguin tenir.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del primer llibre de Samuel (1Sa 1,20-22.24-28)

El Senyor es recordà d'Anna i va tenir un fill. Li posà el nom de Samuel, perquè era el fill que ella havia demanat al Senyor. Elcanà, el marit d'Anna, va pujar al santuari de Siló amb tota la família per oferir el sacrifici anual i complir la prometença. Anna no hi va anar. Va dir al seu marit: «Quan hauré desmammat el nen, ja l'hi portaré; el presentaré al Senyor, i que es quedi allà per sempre més.» Anna s'endugué Samuel a Siló amb un toro de tres anys, mig sac de farina i un odre de vi, i presentà el noi al temple del Senyor. Samuel encara era un nen. Després d'immolar el toro, presentaren el nen a Elí. Anna li digué: «Senyor meu, ho juro per la vostra vida: Jo soc aquella dona que un dia vaig pregar aquí mateix, davant vostre. Aquest noi és el que jo vaig demanar al Senyor, i ell me'l va concedir. Per això jo l'hi cedeixo: serà d'ell tota la vida.» Després es prosternaren allà mateix i adoraren el Senyor.

▶ Salm responsorial (83)

R. *Feliç el qui viu a casa vostra, Senyor.*

▶ Lectura de la primera carta de sant Joan (1Jn 3,1-2.21-24)

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. Estimats, si la consciència no ens acusa, podem acostar-nos a Déu amb tota confiança, i obtindrem el que li demanem, perquè complim el que ens mana i fem allò que és del seu grat. El seu manament és que creguem en el seu Fill Jesucrist i que ens estimem els uns als altres com ens ho té manat. Si complim el seus manaments, ell està en nosaltres i nosaltres en ell. I per l'Esperit que ens ha donat coneixem que ell està en nosaltres.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Lluç (Lc 2,41-52)

Els pares de Jesús anaven cada any a Jerusalem amb la peregrinació de Pasqua. Quan ell tenia dotze anys pujaren a celebrar les festes com era costum, i passats els dies, quan tothom se'n tornava, el noi es quedà a Jerusalem sense que els seus pares se'n adonessin. Pensant que anava amb altres de la caravana, feren la primera jornada de camí. Al vespre el buscaren entre els parents i coneguts i no el trobaren. L'endemà se'n tornaren a Jerusalem a buscar-lo. El tercer dia el trobaren al temple, assegut entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. Tots els qui el sentien estaven meravellats de la seva intel·ligència i de les seves respostes. Els seus pares quedaren sorpresos de veure'l allà, i la seva mare li digué: «Fill, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia.» Ell els digué: «Per què em buscàveu? No sabíeu que jo només podia ser a casa del meu Pare?» Ells no compregueren aquesta resposta. Després baixà amb ells a Natzaret i vivia sotmès a ells. La seva mare conservava tots aquests records en el seu cor. A mesura que Jesús creixia, avançava en enteniment i es guanyava el favor de Déu i dels homes.

▶ Lectura del primer libro de Samuel (1Sam 1,20-22.24-28)

Al cabo de los días Ana concibió y dio a luz un hijo, al que puso por nombre Samuel, diciendo: «Se lo pedí al Señor». El esposo Elcaná y toda su casa subieron a ofrecer al Señor el sacrificio anual y cumplir su voto. Ana, en cambio, no subió, manifestando a su esposo: «Esperemos hasta que el niño sea destetado. Entonces lo llevaré, lo ofreceré al Señor y se quedará allí para siempre». Una vez destetado, lo subió consigo, junto con un novillo de tres años, unos cuarenta y cinco kilos de harina y un odre de vino. Lo llevó a la casa del Señor a Siló y el niño se quedó como siervo. Inmolaron el novillo y presentaron el niño a Elí. Ella le dijo: «Perdón, por tu vida, mi señor, yo soy aquella mujer que estuvo aquí en pie ante ti, implorando al Señor. Imploré este niño y el Señor me concedió cuanto le había pedido. Yo, a mi vez, lo cedo al Señor. Quede, pues, cedido al Señor de por vida». Y se postraron allí ante el Señor.

▶ Salmo responsorial (83)

R. *¡Dichosos los que viven en tu casa, Señor!*

▶ Lectura de la primera carta del apóstol san Juan (1Jn 3,1-2.21-24)

Queridos hermanos: Mirad qué amor nos ha tenido el Padre para llamarnos hijos de Dios, pues ¡lo somos! El mundo no nos conoce porque no lo conoció a él. Queridos, ahora somos hijos de Dios y aún no se ha manifestado lo que seremos. Sabemos que, cuando él se manifieste, seremos semejantes a él, porque lo veremos tal cual es. Queridos, si el corazón no nos condena, tenemos plena confianza ante Dios. Cuanto pidamos lo recibimos de él, porque guardamos sus mandamientos y hacemos lo que le agrada. Y este es su mandamiento: que creamos en el nombre de su Hijo, Jesucristo, y que nos amemos unos a otros, tal como nos lo mandó. Quien guarda sus mandamientos permanece en Dios, y Dios en él; en esto conocemos que permanece en nosotros: por el Espíritu que nos dio.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 2,41-52)

Los padres de Jesús solían ir cada año a Jerusalén por la fiesta de la Pascua. Cuando cumplió doce años, subieron a la fiesta según la costumbre y, cuando terminó, se volvieron; pero el niño Jesús se quedó en Jerusalén, sin que lo supieran sus padres. Estos, creyendo que estaba en la caravana, anduvieron el camino de un día y se pusieron a buscarlo entre los parientes y conocidos; al no encontrarlo, se volvieron a Jerusalén buscándolo. Y sucedió que, a los tres días, lo encontraron en el templo, sentado en medio de los maestros, escuchándolos y haciéndoles preguntas. Todos los que le oían quedaban asombrados de su talento y de las respuestas que daba. Al verlo, se quedaron atónitos, y le dijo su madre: «Hijo, ¿por qué nos has tratado así? Tu padre y yo te buscábamos angustiados». Él les contestó: «¿Por qué me buscabais? ¿No sabíais que yo debía estar en las cosas de mi Padre?». Pero ellos no comprendieron lo que les dijo. Él bajó con ellos y fue a Nazaret y estaba sujeto a ellos. Su madre conservaba todo esto en su corazón. Y Jesús iba creciendo en sabiduría, en estatura y en gracia ante Dios y ante los hombres.